

**FAKULTA ŠPECIÁLNEHO INŽINIERSTVA
ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE**

**TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK
KRÍZOVÉHO RIADENIA**

AKTUALIZOVANÉ VYDANIE V ROKU 2006

AUTORSKÝ KOLEKTÍV:

prof. Ing. Ladislav Šimák, PhD.

doc. Ing. Jiří Horáček, CSc.

doc. Ing. Ladislav Novák, PhD.

RSDr. Eudovít Németh

Mgr. RSDr. Vladimír Míka

ŽILINA 2005

ISBN 80-88829-75-5

**FAKULTA ŠPECIÁLNEHO INŽINIERSTVA
ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE**

TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK KRÍZOVÉHO RIADENIA

Schválené uznesením Vlády SR č. 523 zo dňa 6. 7. 2005

AUTORSKÝ KOLEKTÍV:

**prof. Ing. Ladislav Šimák, PhD.
doc. Ing. Jiří Horáček, CSc.
doc. Ing. Ladislav Novák, PhD.
RSDr. Eudovít Németh
Mgr. RSDr. Vladimír Míka**

ŽILINA 2005

ISBN 80-88829-75-5

O B S A H

Analýza rizika	5
Bezpečnosť	5
Bezpečnosť štátu	5
Bezpečnostná politika	6
Bezpečnostná politika štátu	6
Bezpečnostná rada SR	6
Bezpečnostný systém štátu	7
Civilná ochrana	7
Civilné núdzové plánovanie	8
Ďalší dôležitý objekt	8
Evakuácia	9
Havária	9
Hlavné miesto riadenia	10
Hlavné miesto riadenia obrany štátu	10
Hmotné rezervy	10
Hospodárska mobilizácia	11
Integrovaný záchranný systém	11
Jednotka civilnej ochrany	11
Katastrofa	12
Kategorizácia územia	12
Konflikt záujmov	12
Kritická infraštruktúra	13
Krízová ekonomika	13
Krízová situácia	13
Krízová situácia vojenského charakteru	14
Krízová situácia nevojenského charakteru	14
Krízové dopravné zabezpečenie	15
Krízové finančné zabezpečenie	15
Krízové plánovanie	15
Krízové sociálne zabezpečenie	16
Krízové stavebné a sanačné činnosti	16
Krízové ubytovanie	16
Krízové veterinárne zabezpečenie	17
Krízové zásobovanie	17
Krízové zdravotnícke zabezpečenie	17
Krízový informačný systém	18
Krízový jav	18
Krízový plán	18
Krízový manažment	19
Krízový stav	19
Krízový štáb	20
Mier	20
Mimoriadna situácia	21
Mimoriadna udalosť	21
Mimoriadne regulačné opatrenia	22
Mimoriadny stav	22
Mobilizácia	22

Mobilizácia ozbrojených síl	23
Mobilizačné rezervy	23
Nebezpečné látky	24
Nebezpečenstvo	24
Núdz	24
Núdzový stav	25
Núdzové zásoby ropy a ropných produktov	25
Objekt osobitnej dôležitosti	26
Obrana	26
Obrana štátu	26
Obranné plánovanie	27
Odborné oprávnenie	27
Ohrozenie	27
Ochrana	28
Ochranné stavby	28
Ozbrojené sily	28
Ozbrojené zbory	29
Pohotovostné zásoby	30
Potravinová bezpečnosť štátu	31
Pracovná povinnosť	31
Riziko	31
Ropná bezpečnosť štátu	32
Sebaochrana	32
Spravodajská služba	32
Subjekt hospodárskej mobilizácie	33
Systém obrany štátu	33
Štátne hmotné rezervy	33
Tieseň	34
Uchovanie výrobných schopností	34
Ukrytie	34
Varovanie	35
Vecné plnenie	35
Vecný prostriedok	36
Verejný poriadok	36
Vnútoraná bezpečnosť štátu	36
Vojna	37
Vojnový stav	38
Vonkajšia bezpečnosť štátu	38
Výnimočný stav	38
Vypovedanie vojny	39
Vyrozumenie	40
Výzva	40
Záložné miesto riadenia	40
Zariadenia civilnej ochrany	41
Zásah	41
Zraniteľnosť	41
Živelná pohroma	42
Životne dôležité výrobky a tovary	42
Životne dôležité zdroje	42
Použitá literatúra	43

ZÁKLADNÉ POJMY KRÍZOVÉHO RIADENIA

1. Názov: Analýza rizika

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Risk Analysis

3. Definícia pojmu:

Analýza rizík je proces podrobnej identifikácie rizík, určovania ich zdrojov a veľkosti, skúmania ich vzájomných vzťahov a predpovedania rozsahu negatívnych dopadov na systém v prípade vzniku krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Problematika analýzy rizík sa vyskytuje len v zákone NR SR č.261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií. Nie je tam však pojem *analýza* ale *hodnotenie*.

5. Návrh opatrení:

Upraviť definíciu v zákone NR SR č. 261/2002 Z. z. a prípadne doplniť do ďalších právnych noriem na úseku krízového riadenia.

1. Názov: Bezpečnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Security

3. Definícia pojmu:

Bezpečnosť je stav spoločenského, prírodného, technického, technologického systému alebo iného systému, ktorý v konkrétnych vnútorných a vonkajších podmienkach umožňuje plnenie stanovených funkcií a ich rozvoj v záujme človeka a spoločnosti.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- ústavný zákon NR SR č. 227/02 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu čl. 1, ods. 3 (definícia je obdobná, ako navrhovaná. Bezpečnosť však nie je možné definovať ako stav, v ktorom je zachovaná bezpečnosť. Je to však viac-menej definícia bezpečnosti štátu, nie všeobecná definícia bezpečnosti, preto bolo potrebné doplniť *bezpečnosť SR*),
- v zákonoch, ktoré sa zaoberajú konkrétnymi druhmi bezpečnosti (napr. bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci – zákon NR SR č. 330/96 Z. z. v znení neskorších predpisov, protipožiarnou bezpečnosťou – vyhl. MV SR č. 95/04 Z.z., 142/04 Z.z., priemyselnou bezpečnosťou, personálnou bezpečnosťou, fyzickou bezpečnosťou a objektovou bezpečnosťou, administratívnou bezpečnosťou, bezpečnosťou technických prostriedkov – vyhl. NBÚ č. 325, 331, 336, 338, 339/04 Z.z.,
- Bezpečnostná stratégia SR, úvod (bezpečnosť je definovaná z pohľadu bezpečnosti SR, t.j. *bezpečnosti štátu* – v tomto návrhu je to samostatný pojem).

5. Návrh opatrení:

Pojem **bezpečnosť** ďalej používať na všeobecné označenie protipólu k **nebezpečenstvu**. V krízovom riadení však používať skôr konkrétnu podobu pojmu s príslušným prívlastkom (bezpečnosť štátu, bezpečnosť SR, bezpečnosť systému či procesu).

V pripravovaných právnych normách využívať túto definíciu v súlade s uvedeným odporúčaním.

1. Názov: Bezpečnosť štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: National Security

3. Definícia pojmu:

Bezpečnosť štátu je stav, ktorý umožňuje fungovanie, stabilitu a rozvoj štátu, zachováva mier, zvrchovanosť, územnú celistvosť a nedotknuteľnosť hraníc, vnútorný poriadok v štáte, základné práva a slobody občanov a ochranu životov a zdravia osôb, majetku a životného prostredia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť štátu nie je jednoznačne definovaný v žiadnej právnej norme. Ako bolo uvedené pri popise pojmu *bezpečnosť*, je definícia použitá v ústavnom zákone č. 227/02 Z.z. vlastne definíciou bezpečnosti štátu, či SR. V zákone NR SR č. 321/02 Z.z. o ozbrojených silách SR je v § 4, ods. 1 stanovená úloha ozbrojených síl SR „...zaručovať obranu a bezpečnosť štátu...“. Vzhľadom na ďalšie členenie úloh ozbrojených síl je pojem bezpečnosť štátu použitý nadbytočne. Pojem bezpečnosť SR sa vyskytuje aj v zákone NR SR č. 110/04 Z.z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru (§ 2 písm. a ods. 1, 2, 3 a 4), ktorý sa odvoláva na ústavný zákon č. 227/02 Z. z o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

5. Návrh opatrení:

V platných právnych normách upraviť definíciu pojmu *bezpečnosť štátu* a odlišiť od všeobecného pojmu *bezpečnosť*.

1. Názov: Bezpečnostná politika

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Security Policy

3. Definícia pojmu:

Bezpečnostná politika je súhrn zásad a postupov využívaných na dosahovanie požadovanej miery bezpečnosti systému.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnostná politika vo všeobecnom ponímaní, tak ako je predložený, nie je definovaný v žiadnej právnej norme.

5. Návrh opatrení:

Navrhovanú definíciu používať vo všeobecných súvislostiach v krízovom riadení.

1. Názov: Bezpečnostná politika štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: State Security Policy

3. Definícia pojmu:

Bezpečnostná politika štátu je súhrn nástrojov a postupov na dosiahnutie základných štátnych záujmov a cieľov na úseku obrany, ochrany a vnútorného poriadku štátu a jeho občanov.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnostná politika štátu je definovaný v Bezpečnostnej stratégii SR v časti IV v čl. 29, v čl. 30 až 33 sú stanovené ciele, zásady a nástroje bezpečnostnej politiky SR.

5. Návrh opatrení:

Navrhovanú definíciu používať vo všeobecných súvislostiach v krízovom riadení.

1. Názov: Bezpečnostná rada SR

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Security Council of SR

3. Definícia pojmu:

Bezpečnostná rada SR je poradný orgán vlády, ktorý prerokúva koncepčné dokumenty súvisiace s bezpečnosťou štátu a prijíma odporúčania pre vládu na úseku krízového riadenia. Má deväť členov v čele s predsedom vlády SR a na plnenie svojich úloh zriaďuje výbor pre zahraničnú politiku, výbor pre obranné plánovanie, výbor pre civilné núdzové plánovanie a výbor pre koordináciu spravodajských služieb. V prípade znemožnenia činnosti vlády počas krízových stavov môže dočasne prevziať jej ústavné právomoci v rozsahu vymedzenom zákonom.

Na regionálnej úrovni sú podľa obdobných princípov vytvárané bezpečnostné rady krajov a územných obvodov. Ich predsedami sú prednostovia krajských úradov (obvodných úradov) a členmi riaditelia krajského riaditeľstva HaZZ, PZ, riaditelia ÚVS, predsedovia

VÚC a prípadne aj ďalší štatutárni zástupcovia orgánov špecializovanej miestnej štátnej správy (obdobne v územnom obvode).

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- pojem Bezpečnostná rada SR je definovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl. 8, ods. 2-5,
- zákon NR SR č. 110/2004 Z.z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru pojednáva o pôsobnosti BR SR, organizácii jej činnosti, postavení jej členov a o jednotlivých výboroch, definíciu BR SR však neuvádza.
- Zákon NR SR č. 387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu uvádza BR SR ako orgán krízového riadenia, ale neuvádza jej definíciu,
- v zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách SR, § 4, ods. 7, je uvedená bezpečnostná rada ako riadiaci orgán počas krízovej situácie.

5. Návrh opatrení:

Navrhovaná definícia vychádza z pôvodnej definície uvedenej v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, Jej čiastkové úpravy majú za cieľ zjednodušiť ju a upraviť na používanie v krízovom riadení.

1. Názov: **Bezpečnostný systém štátu**

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: **State Security System**

3. Definícia pojmu:

Bezpečnostný systém štátu je sústava inštitúcií verejnej správy, síl a prostriedkov ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, záchranných zborov a služieb, právnických a fyzických osôb, súvisiacich právnych noriem, vzájomných väzieb a vzťahov, prostredníctvom ktorých sa zaručuje bezpečnosť štátu, jeho občanov, materiálnych hodnôt a životného prostredia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- pojem bezpečnostný systém štátu (resp. SR) je uvedený v zákone NR SR č. 110/2004 Z.z. o fungovaní Bezpečnostnej rady SR v čase mieru (§2, pís. a), nie je však konkrétne definovaný,
- definícia bezpečnostného systému SR je uvedená v Konceptii bezpečnostného systému SR, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 1098/2002. Je obdobná ako navrhovaná definícia,
- Bezpečnostná stratégia SR, článok 71, 72 a 73 (definícia je jednoduchšia, účelovo vytvorená pre tento dokument, je tu tiež uvedené poslanie a pôsobnosť Bezpečnostného systému SR).

5. Návrh opatrení:

Pojem *bezpečnostný systém SR* doplniť do ústavného zákona č. 227/02 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu,

1. Názov: **Civilná ochrana**

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: **Civil Protection**

3. Definícia pojmu: **Civilná ochrana** je súhrn systémových opatrení, činností, postupov a prostriedkov uplatňovaných kompetentnými orgánmi, organizáciami, zložkami a obyvateľstvom, cieľom ktorých je prevencia, ochrana a minimalizovanie negatívnych dopadov možných krízových situácií na zdravie a životy ľudí, zvieratá, majetok a životné podmienky.

Táto definícia vychádza z vymedzenia všeobecnejšieho pojmu „ochrana“.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, §2, ods. 1 a 2.
- v zákone NR SR č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme a vyhláske MV SR č. 201/2002 o zabezpečovaní organizovania jednotiek civilnej ochrany a o zabezpečovaní záchranných, lokalizačných a likvidačných prác, v spojitosti s pojmom jednotky CO,
- vo vyhláske MV SR č. 297/2004 Z.z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO.

5. Návrh opatrení :

- spresniť definíciu - v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, §2, ods. 1 a 2, v duchu predloženého návrhu.

1. Názov: Civilné núdzové plánovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Civil Emergency Planning

3. Definícia pojmu:

Civilné núdzové plánovanie je systém komplexného zabezpečenia zdrojov, síl a prostriedkov nevyhnutných na zvládnutie nevojenských krízových javov a civilnú podporu ozbrojených síl a vojenských operácií (v súlade s čl. 5 Washingtonskej zmluvy i mimo tohto rámca). Zabezpečuje prípravu a koordináciu opatrení uskutočňovaných orgánmi verejnej moci na zaistenie vnútorného poriadku v štáte, ochrany obyvateľstva, hospodárstva štátu a trvalej funkčnosti štátnej správy a územnej samosprávy počas krízovej situácie.

Základné ciele civilného núdzového plánovania (národného i v rámci NATO):

- udržanie funkčnosti štátnej správy a územnej samosprávy počas krízových situácií vrátane vojny a zabezpečenie jej obnovy po narušení,
- zaistenie prijateľnej úrovne sociálneho a ekonomického života počas krízových situácií vrátane vojny,
- podpora a ochrana života, zdravia a majetku obyvateľov počas krízových situácií vrátane vojny,
- spolupráca s ozbrojenými silami a ich podpora v mieri i počas krízových situácií vrátane vojny (najmä poskytovanie expertov),
- podpora opatrení NATO na prevenciu i zvládnutie krízových situácií,
- vykonávanie poradenstva pre NATO na úseku civilnej podpory humanitárnych i vojenských operácií.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

V zákone NR SR č. 387 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2, ods. d (definovanie pojmu nie je výstižné a nekorešponduje s dostupnými zdrojmi z EÚ a NATO).

5. Návrh opatrení:

- rozšíriť vymedzenie pojmu v zákone NR SR č. 387/2002 Z.z v duchu návrhu.

1. Názov: Ďalší dôležitý objekt

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Important assets

3. Definícia pojmu:

Ďalší dôležitý objekt je objekt kritickej infraštruktúry, stanovený vládou Slovenskej republiky na návrh určených orgánov štátnej správy, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy a iných právnických osôb, ktorého poškodenie alebo zničenie by obmedzilo činnosť ozbrojených síl alebo chod hospodárstva Slovenskej republiky, alebo

by bezprostredne ohrozilo životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie a ktorý podlieha vládou SR schválenému spôsobu ochrany a obrany.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem ďalší dôležitý objekt sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky,
- zákon NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MO SR č. 353/2004 Z.z. o kritériách na zaradovanie objektov obrannej infraštruktúry.

5. Návrh opatrení:

V zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky v § 27 Objekty osobitnej dôležitosti a ďalšie dôležité objekty v čl. 2 upraviť definíciu pojmu *ďalší dôležitý objekt*.

1. Názov: Evakuácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Evacuation

3. Definícia pojmu:

Evakuácia je komplex činností a opatrení, ktorý obsahuje prípravu a odsun ohrozených osôb, zvierat, prípadne materiálnych hodnôt z územia či objektu ohrozeného v dôsledku vzniku alebo trvania krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 12,
- vo Vyhláške MV SR č. 75/1996 Z.z. o zabezpečovaní evakuácie v znení neskorších predpisov, § 2 a 3, bez definovania.,

5. Návrh opatrení:

- upraviť znenie definície v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 12, podľa návrhu,
- doplniť definíciu pojmu taktiež do Vyhlášky MV SR č. 75/1996 Z.z. o zabezpečovaní evakuácie v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Havária

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Accident, Average

3. Definícia pojmu:

Havária je mimoriadna udalosť spôsobená prevádzkou technických a technologických zariadení a stavieb v dôsledku narušenia prevádzkového procesu a následného úniku nebezpečných látok do okolia a vznik iných ničivých faktorov, ktoré majú negatívny vplyv na životy a zdravie ľudí, majetok, zvieratá a životné prostredie.

4. Pojem sa vyskytuje:

- v zákone č. 42/1994 Z.z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení ďalších predpisov, § 3, ods. 2, písm. b. ako „havária“, v obsahu pojmu nie je presne vyjadrená podstata pojmu havária,
- vyskytuje sa tiež v zákonoch z oblasti havarijného plánovania a bezpečnosti a ochrany pri práci (zákon č. 261/2002 Z. z., 330/96 Z. z.).

5. Návrh opatrení:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov upraviť definíciu pojmu *havária*.

1. **Názov : Hlavné miesto riadenia**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku : Leading point of Management, Headquarters of Management**
3. **Definícia pojmu :**
Hlavné miesto riadenia je pracovisko krízového riadenia vybavené nevyhnutnými technickými prostriedkami vybudované pre predurčené orgány štátnej správy na riešenie krízových situácií.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách :**
- v zákonoch a vyhláškach z oblasti krízového riadenia sa pojem *miesto riadenia* neuvádza.
5. **Návrh opatrení :**
- definíciu pojmu používať iba v prípade jeho najvšeobecnejšieho vymedzenia, vo vzťahu k pojmu *hlavné miesto riadenia obrany štátu*.

1. **Názov: Hlavné miesto riadenia obrany štátu**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Headquarters of State Defence Manegement**
3. **Definícia pojmu:**
Hlavné miesto riadenia obrany štátu je pracovisko, na ktorom je vytvorený systém zariadení a technických prostriedkov zabezpečujúcich v čase vojny alebo vojnového stavu činnosť vlády SR, prezidenta SR a Bezpečnostnej rady SR pri riadení obrany štátu.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:** Pojem nie je nikde definovaný.
- v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane SR je v § 2 ods. 4 konštatované kedy, za akých podmienok, za akým účelom a pre koho sa vytvára hlavné miesto riadenia obrany štátu.
- v Doktríne OS SR je opäť konštatovanie, že v čase vojny a vojnového stavu sa na zabezpečenie obrany štátu vytvára hlavné miesto riadenia obrany určené pre predsedu vlády SR, prezidenta SR, podpredsedu BR SR a jej členov.
5. **Návrh opatrení:**
- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, zaradiť do čl. 1 medzi základné ustanovenia odsek (4a) s definíciou hlavného miesta riadenia obrany štátu,
- zväziť zaradenie definície hlavného miesta riadenia obrany štátu do zákona NR SR č. 319/2002 Z.z. v § 2, na koniec ods. 4, prípadne vytvoriť nový odsek.
- v zákone NR SR č. 110/2004 Z.z. o fungovaní BR SR v čase mieru, prípadne v ďalších právnych normách krízového riadenia zaradiť časť, v ktorej by sa stanovila povinnosť a zodpovednosť za prípravu a vybudovanie hlavného miesta riadenia obrany štátu.

1. **Názov: Hmotné rezervy**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Material Reserves**
3. **Definícia pojmu:**
Hmotné rezervy sú vybrané základné suroviny, materiály, výrobky vo vlastníctve štátu, právnických alebo fyzických osôb a nehnuteľnosti na ich skladovanie a ochraňovanie, ktoré sú spravované štátom a určené na ochranu ekonomiky, pre potreby ozbrojených síl a na dočasné riešenie následkov krízových situácií.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
Pojem hmotné rezervy sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

V zákone NR SR č. 82/1994 Z.z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov v celom texte nahradiť pojem *mimoriadna situácia* pojmom *krízová situácia* a doplniť zmienku o *núdzových zásobách ropy*.

1. Názov: Hospodárska mobilizácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Economic Mobilization

3. Definícia pojmu:

Hospodárska mobilizácia je súhrn hospodárskych, organizačných a iných opatrení, pripravovaných v mieri ako súčasť príprav štátu na obranu a riešenie krízových situácií, ktorými sa vytvárajú predpoklady na zabezpečenie potrieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva a na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných súčastí verejnej správy.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem hospodárska mobilizácia sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 414/2002 o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MH SR č. 98/2003 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na hospodársku mobilizáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu,
- vyhláška MH SR č. 119/2003 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii.

5. Návrh opatrení:

Definíciu hospodárskej mobilizácie doplniť do zákona NR SR č. 414/2002 Z.z. a do zákona NR SR č. 319/2002 Z.z.

1. Názov: Integrovaný záchranný systém

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Integrated Rescue System

3. Definícia pojmu:

Integrovaný záchranný systém je súhrn opatrení určený na rýchle vyrozumenie, aktivovanie a efektívne využívanie a koordináciu síl a prostriedkov záchranných zložiek (základných a ostatných zložiek IZS) pri poskytovaní nevyhnutnej pomoci osobám v tiesni, ochranu majetku a životného prostredia ohrozeného v dôsledku krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

V zákone NR SR č. 129/2002 Z.z o integrovanom záchrannom systéme, § 2 (iba uvedenie organizácie).

5. Návrh opatrení:

- definovať pojem v zákone NR SR č.129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme podľa predloženého návrhu,
- zvážiť jeho definovanie v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Jednotka civilnej ochrany

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Unit of Civil Protection

3. Definícia pojmu:

Jednotka CO je odborne pripravená a materiálne vybavené organizovaná skupina osôb, určená na plnenie úloh civilnej ochrany obyvateľstva. Člení sa na riadiaci orgán (štáb) a odborné jednotky.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- vo Vyhláske MV SR č. 201/2002 Z.z. o zabezpečovaní organizovania jednotiek CO a o zabezpečovaní záchranných, lokalizačných a likvidačných prác, § 2, je uvedená iba klasifikácia jednotiek CO,
- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z o civilnej ochrane obyvateľstva, § 3, ods. 18 je uvedená definícia.

5. Návrh opatrení:

- zaradiť definíciu pojmu podľa návrhu vo Vyhláske MV SR č. 201/2002 Z.z.,
- upraviť definíciu v zákone NR SR č 42/1994 Z z. podľa návrhu.

1. Názov: Katastrofa

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Disaster, Catastrophe

3. Definícia pojmu:

Katastrofa je mimoriadna udalosť veľkého rozsahu, vznikajúca v dôsledku kumulácie ničivých faktorov živej pohromy alebo havárie, ktorá má závažné priame následky na obyvateľov, materiálne hodnoty, životné prostredie, prípadne aj na fungovanie verejnej správy.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 2, písm. c.

5. Návrh opatrení:

- spresniť definíciu podľa návrhu v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Kategorizácia územia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Categorisation of Territory

3. Definícia pojmu:

Kategorizáciou územia je proces začleňovania územných celkov do skupín, charakterizovaných porovnateľným stupňom ohrozenia s možnosťou vzniku krízových situácií a následného určovania diferencovaného rozsahu plánovaných preventívnych opatrení na ochranu obyvateľov a majetku.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 2, ods.16,

5. Návrh opatrení:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov upraviť definíciu podľa predloženého návrhu.

1. Názov: Konflikt záujmov

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Conflict of Priorities

3. Definícia pojmu:

Konflikt záujmov je vzťah vznikajúci ako dôsledok presadzovania záujmov (cieľov) jedného subjektu na úkor záujmov (cieľov) druhých subjektov. Ide o stav, ktorý môže destabilizovať rovnováhu a súčasný spôsob existencie systému. Má politický, právny, etický a ekonomický rozmer.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákonoch a vyhláškach z oblasti krízového riadenia sa pojem *konflikt záujmov* neuvádza.

5. Návrh opatrení:

- definíciu pojmu používať v prípadoch potreby najvšeobecnejšieho vymedzenia tohto typu sociálnych konfliktov.

1. **Názov: Kritická infraštruktúra**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Critical Infrastructure**
3. **Definícia pojmu:**

Kritická infraštruktúra sú najmä objekty osobitnej dôležitosti, ďalšie dôležité objekty, vybrané informačné a komunikačné prostriedky, zariadenia na výrobu a zásobovanie vodou, elektrickou energiou, ropou a zemným plynom a ďalšie časti majetku štátu a podnikateľských právnických a fyzických osôb určené vládou SR alebo iným kompetentným orgánom štátnej správy, ktoré sú nevyhnutné na zvládnutie krízových situácií, ochranu obyvateľstva a majetku, na zaistenie minimálneho chodu ekonomiky a správy štátu, ako aj jeho vonkajšej a vnútornej bezpečnosti a ktoré je nutné špeciálne ochraňovať. Sú to zariadenia, služby a informačné systémy životne dôležité pre obyvateľov a riadenie štátu, ktorých nefunkčnosť alebo zničenie môže ohroziť bezpečnostné záujmy štátu.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
Tento pojem sa nevyskytuje v platných právnych normách.
5. **Návrh opatrení:**

- doplniť do zákona NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky základný pojem *kritická infraštruktúra* a v § 27 objekty osobitnej dôležitosti a ďalšie dôležité objekty nahradiť text „...obrannej infraštruktúry...“ textom „...kritickej infraštruktúry...“.
- vo vyhláske MO SR č. 353/2004 Z.z. o kritériách na zaraďovanie objektov obrannej infraštruktúry nahradiť v názve a celom texte pojem *obranná infraštruktúra* pojmom *kritická infraštruktúra*.
- stanoviť, akým spôsobom sa uskutoční zaradenie objektov do kritickej infraštruktúry a oznámenie o ich zaradení.

1. **Názov: Krízová ekonomika**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Economy**
3. **Definícia pojmu:**

Krízová ekonomika je systém určený na riadenie a fungovanie ekonomiky v krízových situáciách, ktorý používa vopred pripravené nástroje a metódy krízového riadenia za účelom zabezpečiť nevyhnutné zdroje na prežitie obyvateľov a na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných súčastí verejnej správy.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
Nevyskytuje sa v platných právnych normách
5. **Návrh opatrení:**
Zvážiť doplnenie definície do zákona NR SR č. 414/2002 Z.z., č. 319/2002 Z.z., prípadne č. 387/2002 Z.z.

1. **Názov: Krízová situácia**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis situation**
3. **Definícia pojmu:**

Krízová situácia je taký časovo a priestorovo vymedzený alebo ohraničený priebeh javov a procesov po narušení rovnovážneho stavu spoločenských, prírodných a technologických systémov a procesov, v dôsledku ktorých sú ohrozené životy ľudí, životné prostredie, ekonomika, duchovné a hmotné hodnoty štátu alebo regiónu a jeho obyvateľov a môže byť narušené fungovanie inštitúcií verejnej moci.

Na podporu riešenia krízovej situácie sú uplatňované nástroje krízového riadenia vrátane vyhlásenia krízového stavu v zmysle ústavného zákona č.227/02 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem krízová situácia sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- ústavný zákon č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl. 1, ods. 4 (definícia je účelovo vytvorená pre potreby tohto zákona). Krízová situácia nie je definovaná z vecného pohľadu, ale ako časové obdobie, počas ktorého je narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu vyhlásiť adekvátny krízový stav ako nástroj krízového riadenia,
- zákon NR SR č. 387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2, pís. a (definícia je obdobná, ako v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z.). Okrem výnimočného a núdzového stavu podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. je možné aj vyhlásenie mimoriadnej situácie v súlade so zákonom NR SR č. 42/94 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Mimoriadnu situáciu by však bolo vhodné zo systémového pohľadu nahradiť pojmom *mimoriadny stav* – viď popis tohto pojmu,
- Bezpečnostná stratégia SR, časť IV., ods.31 (krízová situácia tu nie je definovaná, len sa uvádza ako platný pojem).

5. Návrh opatrení:

Pojem krízová situácia ďalej používať na označenie všetkých krízových javov v spoločnosti, ktoré začínajú *mimoriadnou udalosťou* v zmysle zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. a končia *vojnou* podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. Doplniť ústavný zákon č. 227/2002 Z.z. o *mimoriadny stav* a stanoviť preň podmienky obdobné ostatným krízovým stavom.

V platných právnych normách upraviť jeho definíciu.

1. Názov: Krízová situácia vojenského charakteru

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Military Crisis situation

3. Definícia pojmu:

Krízová situácia vojenského charakteru je špecifická krízová situácia, ktorá vzniká v dôsledku hrozby použitia alebo použitím vojenskej sily.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem „krízová situácia vojenského charakteru“ sa v platných normách nevyskytuje, používa sa pojem krízová situácia v súvislosti s časom vojny, vojnového stavu a pod. :

Ústavný zákon č.227/02 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl. 1, ods.4

Bezpečnostná stratégia SR, časť IV., ods.31 (krízová situácia tu nie je definovaná, len sa uvádza ako platný pojem).

Počas vojny a vojnového stavu sa však môžu vyskytnúť aj iné typy krízových situácií.

5. Návrh opatrení:

Pojem krízová situácia vojenského charakteru neodráža vo svete zaužívané členenie krízových situácií podľa charakteru zdroja kríz, ich priebehu či subjektu riešenia. Používa sa iba vo vojenskom prostredí. Navrhujeme používať iba v súvislosti s vyššie uvedenými zákonmi. V platných právnych normách upraviť jeho definíciu. Zvážiť nevyhnutnosť používania uvedeného pojmu.

1. Názov: Krízová situácia nevojenského charakteru

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Nonmilitary Crisis situation

3. Definícia pojmu:

Krízová situácia nevojenského charakteru je pojem zahrňujúci všetky typy krízových situácií, ktoré sú spôsobené vplyvom prírodných katastrof, technických a technologických havárií, ako aj pôsobením sociálnych síl bez použitia vojenskej sily.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

V právnych normách sa vyskytuje pojem „krízová situácia mimo času vojny a vojnového stavu“ právnych normách:

- zákon NR SR č.387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2 , pís. a (definícia je obdobná, ako v ústavnom zákone.č.227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu),

- Bezpečnostná stratégia SR, časť IV., ods.31

5. Návrh opatrení:

Pojem krízová situácia nevojenského charakteru ďalej používať iba v súvislosti s vyššie uvedenými zákonmi. V platných právnych normách upraviť jeho definíciu. Zvážiť nevyhnutnosť používania uvedeného pojmu.

1. Názov: Krízové dopravné zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Carriage Service

3. Definícia pojmu:

Krízové dopravné zabezpečenie je súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení verejnej správy na vytvorenie podmienok na prepravu osôb, zvierat a nákladov dopravnými prostriedkami v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem dopravné zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť úpravu v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení ďalších predpisov, § 3 uvádza základný pojem dopravné zabezpečenie.

1. Názov: Krízové finančné zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Financing

3. Definícia pojmu:

Krízové finančné zabezpečenie je súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení s dôrazom na vytvorenie zásad finančných vzťahov, získanie finančných prostriedkov a hospodárenie s nimi v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem finančné zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť úpravu v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov, § 3 je uvedený základný pojem *finančné zabezpečenie*.

1. Názov: Krízové plánovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Planning

3. Definícia pojmu:

Krízové plánovanie je súbor procesov, ktoré vykonávajú orgány verejnej správy, podnikateľské právnické, fyzické a iné osoby na základe analýzy a hodnotenia rizika s cieľom pripraviť opatrenia, nástroje a vytvoriť zdroje na prevenciu, riešenie a odstraňovanie následkov krízových situácií.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Definícia tohto pojmu sa nevyskytuje v žiadnej platnej právnej norme.

5. Návrh opatrení:

Mohol by byť zaradený do zákona NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii.

1. Názov: Krízové sociálne zabezpečenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Social Service

3. Definícia pojmu:

Krízové sociálne zabezpečenie je súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení na poskytovanie sociálnej pomoci obyvateľom odkázaným na sociálnu pomoc v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem sociálne zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť doplnenie slova „krízové“ do pojmu *sociálne zabezpečenie* v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Krízové stavebné a sanačné činnosti

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Recovering Operations and Reconstruction

3. Definícia pojmu:

Krízové stavebné a sanačné činnosti sú súhrnom organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení na zabezpečenie obnovy železničných dráh, pozemných komunikácií a ďalších dopravných objektov, energetických, výrobných alebo rozvodných zariadení alebo iných objektov, vykonávané určenými subjektami hospodárskej mobilizácie v príprave na riešenie krízových situácií, počas ich riešenia a pri ich uvádzaní do pôvodného stavu.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem stavebné a sanačné činnosti sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť doplnenie slova „krízové“ do pojmu *stavebné a sanačné činnosti* v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Krízové ubytovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Emergency Quarters

3. Definícia pojmu:

Krízové ubytovanie je systém organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení a prostriedkov určený na zabezpečenie dočasného bývania osôb ohrozených alebo postihnutých následkami krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem sa ako núdzové ubytovanie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

V zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zmeniť v § 3 definíciu núdzového ubytovania a v § 3b ods. 2 nahradiť mimoriadnu situáciu pojmom *mimoriadny stav*.

1. **Názov: Krízové veterinárne zabezpečenie**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Veterinary Services**
3. **Definícia pojmu:**

Krízové veterinárne zabezpečenie je súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych preventívnych a protiepidemických opatrení uskutočňovaných na ochranu zvierat v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem veterinárna starostlivosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

 - v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.
5. **Návrh opatrení:**

Zvážiť doplnenie slova „krízové“ do pojmu *veterinárne zabezpečenie* v zákone NR SR č.414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. **Názov: Krízové zásobovanie**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Supply**
3. **Definícia pojmu:**

Krízové zásobovanie je systém organizačných, materiálno-technických a personálnych opatrení na zásobovanie obyvateľstva životne dôležitými výrobkami alebo životne dôležitými tovarmi, pitnou vodou a dodávkami energetických médií počas krízovej situácie s využitím mimoriadnych regulačných opatrení na zásobovanie obyvateľstva, núdzového zásobovania a štátnych hmotných rezerv.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Tento pojem sa nevyskytuje v platných právnych normách.
5. **Návrh opatrení:**

Zvážiť doplnenie definície do zákona NR SR č. 414/2002 Z.z., prípadne do zákona NR SR č. 387/2002 Z.z.
V zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov v § 3, pís. b, ods. 2 nahradiť *mimoriadnu situáciu* pojmom *mimoriadny stav*.

1. **Názov: Krízové zdravotnícke zabezpečenie**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Health (Medical) Services**
3. **Definícia pojmu:**

Krízové zdravotnícke zabezpečenie je súhrn organizačných, materiálno-technických a personálnych zdravotníckych, hygienických a protiepidemiologických opatrení na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti obyvateľov, ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek v príprave na riešenie krízových situácií a počas ich riešenia.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem zdravotnícke zabezpečenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

 - v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.
5. **Návrh opatrení:**

Upraviť v zákone NR SR č. 414/2002. Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov v § 3 základný pojem na krízové zdravotnícke zabezpečenie.

1. **Názov: Krízový informačný systém**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Information System**
3. **Definícia pojmu:**

Krízový informačný systém je súbor technických prostriedkov, programových nástrojov, údajov, dát a opatrení vrátane personálneho zabezpečenia, určený na podporu rozhodovacieho procesu a komunikáciu krízového manažmentu a na monitorovanie krízových činiteľov, vyzozumenie a varovanie obyvateľstva a právnických osôb.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem krízový informačný systém sa vyskytuje v týchto právnych normách:

 - zákon NR SR č. 387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 13.
5. **Návrh opatrení:**

Vypracovať právnu normu o vytváraní a organizácii krízového informačného systému, ktorá by stanovila aj zásady vzájomnej spolupráce medzi doposiaľ autonómnymi informačnými systémami v HM, CO, IZS a ďalšími.

1. **Názov: Krízový jav**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Event**
3. **Definícia pojmu:**

Krízový jav je skutočnosť, ktorá narušila alebo znemožnila fungovanie, existenciu alebo rozvoj procesov alebo systémov.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

V platných právnych normách sa nevyskytuje.
5. **Návrh opatrení:**

Používať na všeobecné pomenovanie všetkých krízových situácií v praxi krízového riadenia bez rozlíšenia ich charakteru, obsahu a rozsahu.

1. **Názov: Krízový plán**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis plan**
3. **Definícia pojmu:**

Krízový plán je súbor jednotných a špecifických dokumentov, údajov, opatrení a príloh, určený na riešenie krízových a mimoriadnych situácií v štátnej správe, miestnej samospráve, v právnických a fyzických osobách a v ďalších subjektoch, spracovávaný na základe ich úloh v systéme krízového riadenia alebo ako reakcia na analýzu a hodnotenie ich vnútorných a vonkajších rizík a ohrození.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem krízový plán sa vyskytuje v týchto právnych normách:

 - zákon NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
 - vyhláška MH SR č. 119/2003 Z.z. , ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii.
5. **Návrh opatrení:**

Krízový plán by mal byť základným dokumentom krízového riadenia na všetkých organizačných úrovniach verejnej správy, podnikateľských právnických a fyzických osôb a ďalších organizácií. Mal by obsahovať jednotné dokumenty, údaje, opatrenia a prílohy, ale tiež špecifické súčasti podľa charakteru, úloh a konkrétnych rizík a ohrození pôsobiacich na subjekt.

Zvážiť zavedenie pojmu pri novelizácii právnych predpisov a noriem krízového riadenia.

1. **Názov: Krízový manažment**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis management**
3. **Definícia pojmu:**

Krízový manažment je súhrn činností vecne príslušných inštitúcií určených na analýzu bezpečnostných rizík a ohrození, na monitorovanie rizikových činiteľov, na prevenciu vzniku krízových situácií a na plánovanie, organizovanie, uskutočňovanie a kontrolu činností určených na vytváranie podmienok na riešenie a na samotné riešenie krízových situácií.

Na účely vysvetlenia pojmu krízový manažment v nižších právnych normách je možné využiť podrobnejšie definície:

Krízový manažment je interdisciplinárnym vedným odborom, ktorý sa zaoberá riadením ako cieľavedomou činnosťou ľudí a jeho poslaním je vytvoriť metodológiu riadenia s dôrazom na dosiahnutie efektívnosti tejto činnosti vo vzťahu k vytýčenému cieľu, t.j. ochrane ľudského spoločenstva a materiálových hodnôt pred účinkami kríz a počas ich prekonávania. Zároveň je to tiež druh činnosti alebo sústava aktivít, ktorými manažéri dosahujú uvedený cieľ. Má koordinačný charakter, zjednocuje a usmerňuje ľudí rôznych profesií. V neposlednom rade je krízový manažment riadiacou činnosťou ľudí, ktorí plnia manažérske funkcie v špecifickom prostredí odlišnom od bežného administratívno-správneho a výrobného prostredia. Je to tiež umenie vedieť riešiť konkrétne krízové javy a voliť zodpovedajúce prístupy v konkrétnych podmienkach a prostredí.

Pojem krízový manažment je nutné definovať z troch základných pohľadov:

- a) z funkčného pohľadu je to špecifická činnosť manažmentu riadiaceho subjektu alebo riadenej sústavy, zameraná na riešenie vzniknutej krízovej situácie, s použitím špecifických princípov, metód a postupov s cieľom prekonania jej negatívnych následkov a obnovy fungovania daného systému,
 - b) z inštitucionálneho pohľadu je to sústava inštitúcií (pracovníkov) zaoberajúcich sa analýzou možnosti vzniku kríz v danom systéme, ich príčin a možných následkov a hľadaním opatrení a nástrojov na ich predchádzanie a na eliminovanie negatívnych dôsledkov v prípade ich vzniku,
 - c) z teoretického pohľadu je to logicky usporiadaný súbor poznatkov o možných krízach, ich príčinách a dôsledkoch na úrovni zaistenia bezpečnosti štátu, spoločnosti ako celku, hospodárskej činnosti a majetku, o princípoch, možných metódach a opatreniach na ich riešenie.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
Pojem krízový manažment nie je definovaný v žiadnom zákone.
 5. **Návrh opatrení:**
Pojem krízový manažment ďalej používať na označenie všetkých inštitucionálnych zložiek krízového riadenia na riadiacej aj výkonnej úrovni, ktoré sú vytvorené v súlade so zákonom NR SR č.387/02 Z.z. i so zákonom NR SR č.319/02 Z.z.
V platných právnych normách doplniť jeho definíciu.

1. **Názov: Krízový stav**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: State of Crisis**
3. **Definícia pojmu:**

Krízový stav je právny stav vyhlásený kompetentným orgánom verejnej správy na určitom území na riešenie krízovej situácie v priamej závislosti na jej charaktere a rozsahu (vojna, vojnový stav, výnimočný stav, núdzový stav). Je spojený so zlyhaním všeobecne platných postupov, nástrojov a mechanizmov riadenia a s potrebou aplikovania zásad krízového riadenia vrátane dočasného obmedzenia základných práv a slobôd.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

V platných právnych normách sa nevyskytuje.

5. Návrh opatrení:

V praxi krízového riadenia používať na všeobecné označenie núdzového stavu, výnimočného stavu, vojnového stavu a vojny, ako aj navrhovaného mimoriadneho stavu. Doplniť do ústavného zákona č. 227/2002 Z.z.

1. Názov: Krízový štáb

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Crisis Staffe

3. Definícia pojmu:

Krízový štáb je výkonný prvok krízového riadenia vytvorený štatutárnym zástupcom orgánu verejnej moci alebo právnickej osoby z rozhodujúcich vedúcich zamestnancov, pracovníkov krízového manažmentu a prípadne ďalších prizvaných odborníkov na analýzu rizík, prevenciu vzniku krízových situácií a na ich riešenie a administratívno-technické podmienky a prostriedky vytvorené na jeho činnosť.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2, písmeno c je obsahovo podobná definícia ako je navrhovaná. V § 4, odst. 2 sa vláde SR ukladá zriadiť Ústredný krízový štáb na celoštátnu koordináciu riešenia nevojenských krízových situácií, v § 5, 7, 8, 9 a 10 je stanovená povinnosť vytvoriť krízový štáb aj jednotlivým ministerstvám, ostatným ústredným orgánom štátnej správy, Národnej banke Slovenska a orgánom miestnej štátnej správy a samosprávy.
- pojem krízový štáb sa používa aj v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane SR, §3, odstavec 3.

5. Návrh opatrení:

Navrhovanú definíciu používať v krízovom riadení v navrhovanej všeobecnej podobe. V jednotlivých právnych normách ju je možné upresniť.

1. Názov: Mier

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Peace

3. Definícia pojmu:

Mier je stav spoločnosti, kedy sa protirečenia, spory a konflikty, ktoré existujú alebo vznikajú v dôsledku rozdielnosti záujmov jednotlivých politických subjektov riešia bez použitia ozbrojeného násillia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Tento pojem sa vyskytuje v základných právnych normách iba okrajovo, bez bližšej špecifikácie:

- v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky v § 2, ods. 1 (mier je spomenutý ako cieľový stav obrany štátu), pričom sa nevymedzuje o aký stav spoločnosti ide,
- v zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v § 2, ods. 1 (zachovanie mieru je dôvodom vytvárania ozbrojených síl) a v ods. 2 (pri charakteristike personálneho zloženia ozbrojených síl v mieri) opäť sa daný stav nevymedzuje, predpokladá sa všeobecná znalosť pojmu a akceptácia jeho obsahu,
- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu, núdzového stavu v čl. 2 ods. 5 mier ohraničuje obdobie vojny,

- v Bezpečnostnej stratégii SR, časť II. pri vymedzení životných záujmov SR (zachovanie mieru a stability v strednej Európe). Iba z kontextu sa dá predpokladať o aký stav spoločnosti ide.
- v Doktríne ozbrojených síl SR je mier správne definovaný, i keď je použitá čiastočne iná terminológia, jeho definícia je však neorganicky vsadená do časti Rozhodovanie o použití ozbrojených síl podľa účelu a spôsobu použitia.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť vymedzenie pojmu v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. v čl.1 Základné ustanovenia, prípadne jeho zakomponovanie do ďalších právnych noriem týkajúcich sa bezpečnosti SR a konkrétne obrany.

Zvážiť vyčlenenie definícií základných pojmov v Doktríne ozbrojených síl SR do osobitnej časti, najlepšie do úvodu, prípadne skompletizovať Prílohu 2, Slovník použitých pojmov a definícií.

1. Názov : Mimoriadna situácia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku :Emergency

3. Definícia pojmu:

Mimoriadna situácia je časovo a priestorovo determinované ohrozenie života, zdravia, majetku a životného prostredia, hospodárstva štátu, ako aj orgánov verejnej správy vyvolané pôsobením negatívnych následkov mimoriadnych udalostí, ktoré si vyžaduje použitie postupov, nástrojov, zdrojov a síl a prostriedkov krízového riadenia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, § 2, pís. a,
- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, §3, ods. 1.

Mimoriadna situácia nie je „stav“, ktorý vzniká v dôsledku mimoriadnej udalosti, ale časový úsek či obdobie, počas ktorého trvajú mimoriadne podmienky v danom priestore.

5. Návrh opatrení:

- spresniť definíciu v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov podľa návrhu.

1. Názov : Mimoriadna udalosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku : Emergency Event

3. Definícia pojmu:

Mimoriadna udalosť je závažná, časovo obtiažne predvídateľná a priestorovo ohraničená príhoda, spôsobená vplyvom živej pohromy, technickej alebo technologickej havárie, prevádzkovej poruchy, prípadne úmyselného konania človeka, ktorá vyvolala narušenie stability systému alebo prebiehajúcich dejov a činností, ohrozuje životy a zdravie osôb, hmotné a kultúrne statky či životné prostredie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách :

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 2.

5. Návrh opatrení :

- spresniť definíciu v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov v duchu návrhu.

1. **Názov: Mimoriadne regulačné opatrenia**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Extraordinary Regulations**
3. **Definícia pojmu:**

Mimoriadne regulačné opatrenia sú systémom opatrení, ktorými sa môže počas vyhláseného krízového stavu uskutočňovať regulácia predaja životne dôležitých výrobkov alebo tovarov; mimoriadnymi regulačnými opatreniami môžu byť napr. cenová stabilita výrobkov alebo tovarov, predaj obmedzeného množstva výrobkov alebo tovarov v sieti obchodných predajní na nákupné preukazy, predaj výrobkov alebo tovarov na prídely na prídely listky a ďalšie.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem mimoriadne regulačné opatrenia sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hosp. mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. **Návrh opatrení:**

Zvážiť úpravu v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

1. **Názov: Mimoriadny stav**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: State of Extraordinary**
3. **Definícia pojmu:**

Mimoriadny stav je právny stav vyhlásený príslušným orgánom miestnej štátnej správy, prípadne samosprávy na nevyhnutne dlhú dobu na riešenie následkov mimoriadnej situácie, v rámci ktorých je možné v nevyhnutnom rozsahu obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti občanom na postihnutom území, alebo bezprostredne ohrozenom území.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem mimoriadny stav nie je definovaný v žiadnej právnej norme.

5. **Návrh opatrení:**

Navrhovanú definíciu doplniť ako systémové opatrenie do platných právnych noriem na úseku krízového riadenia.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. – ako piaty krízový stav vrátane obmedzenia základných práv a slobôd a uloženia povinnosti občanom na postihnutom území, alebo bezprostredne ohrozenom území.

V zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. – ako nástroj riešenia mimoriadnych situácií, ktoré zasiahli rozsiahle územie a majú mimoriadne ničivý vplyv na obyvateľov a mat. hodnoty.

1. **Názov: Mobilizácia**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Mobilization**
3. **Definícia pojmu:**

Mobilizácia je súbor pripravených činností a opatrení, ktorými sa kompetentné subjekty aktivizujú na riešenie krízovej situácie.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Tento pojem sa používa s rôznymi prívlastkami, napr. ako mobilizácia ozbrojených síl v zákone NR SR č. 351/1997 Z.z. branný zákon, v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, v zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách SR, v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane SR, alebo ako hospodárska mobilizácia v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii a tiež mobilizačné rezervy v zákone NR SR č. 82/1994 Z.z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

5. **Návrh opatrení:**

Definíciu používať vo všeobecnej podobe v praxi krízového riadenia.

- 1. Názov: Mobilizácia ozbrojených síl**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Mobilization of Armed Forces**
- 3. Definícia pojmu:**

Mobilizácia ozbrojených síl je hromadné povolávanie vojakov v zálohe, vojakov povinnej vojenskej služby, ktorým bol jej výkon prerušený a odvedencov na výkon mimoriadnej služby, nariadenie mimoriadnej služby profesionálnym vojakom, vojakom prípravnej služby a vojakom povinnej vojenskej služby a poskytnutie vecných prostriedkov právnickými a fyzickými osobami na jej zabezpečenie.

Mobilizáciu môže nariadiť prezident SR na návrh vlády SR.

- 4. Výskyt pojmu v platných právnych normách.**

Mobilizácia ozbrojených síl je definovaná vo viacerých postupne prijímaných zákonoch pričom sa čiastočne vyvíja obsahová i formálna stránka pojmu.

V zákone NR SR č. 351/1997 Z.z. branný zákon, v § 36 je veľmi stručné vymedzenie mobilizácie ozbrojených síl ako hromadné povolávanie vojakov v zálohe na výkon mimoriadnej služby a rozdelenie na všeobecnú a čiastočnú mobilizáciu ozbrojených síl.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, v čl. 1. ods. 7 sú stanovené kompetencie prezidenta a vlády SR pri nariadení mobilizácie, ods. 8, je mobilizácia rozčlenená na povolanie na výkon mimoriadnej služby tých, ktorí sú mimo vojenskej služby, nariadenie mimoriadnej služby tým, ktorí sú na vojenskej službe a na poskytnutie vecných prostriedkov.

V zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách SR v § 10 v ods. 1 je mobilizácia ozbrojených síl komplexne definovaná a v nasledujúcich článkoch a v nasledujúcich odstavcoch špecifikovaný jej obsah, formy a povinnosti s ňou späté.

V zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane SR sú v § 7 stanovené kompetencie ministerstva na úseku obrany štátu, „riadi, koordinuje a kontroluje prípravu a priebeh mobilizácie ozbrojených síl.“

- 5. Návrh opatrení:**

Zvážiť používanie jednotnej definície mobilizácie ozbrojených síl v uvedených zákonoch, so sústredením sa na hlavné opatrenia. Upresniť otázku poskytnutia vecných prostriedkov právnickými a fyzickými osobami na jej zabezpečenie.

- 1. Názov: Mobilizačné rezervy**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Mobilisation Reserves**
- 3. Definícia pojmu:**

Mobilizačné rezervy sú vybrané základné suroviny, materiály, stroje, výrobky, náradie, dokumentácia a nehnuteľnosti na ich zabezpečenie vo vlastníctve štátu a spravované štátom vytvárané na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie, ktoré sú určené na zabezpečenie potrieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva, na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených zborov, ekonomiky a iných zložiek počas krízovej situácie.

- 4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem mobilizačné rezervy sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 82/1994 Z.z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

- 5. Návrh opatrení:**

V zákone NR SR č. 82/1994 Z.z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov v celom texte nahradiť pojem *mimoriadna situácia* pojmom *krízová situácia*. a upraviť znenie textu podľa návrhu.

1. **Názov : Nebezpečné látky**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Dangerous Substances, Hazardous Material**
3. **Definícia pojmu:**

Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré môžu pôsobením svojich chemických, fyzikálnych, toxikologických alebo biologických vlastností, samostatne alebo v kombinácii, spôsobiť (v prípade straty kontroly nad chemickým procesom, pri nesprávnej manipulácii alebo pri vysokej koncentrácii) ohrozenie zdravia a života ľudí, majetku a životného prostredia.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
 - v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 3,
5. **Návrh opatrení:**
 - zvážiť úpravu definovania pojmu v zákone. NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

1. **Názov: Nebezpečenstvo**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Danger**
3. **Definícia pojmu:**

Nebezpečenstvo je latentná vlastnosť daného systému alebo jeho komponentov spôsobovať neočakávané negatívne javy, ktoré narušujú bezpečnosť, ohrozujú stabilitu a fungovanie príslušného systému, prípadne aj jeho okolia.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem bezpečnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

 - zákon NR SR č. 330/1996 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2 a, písmeno b – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci,
 - pojem *nebezpečenstvo* sa vyskytuje vo viacerých právnych normách, prípadne v bezpečnostnej aj obrannej stratégii, ale jeho chápanie je odlišné od navrhovanej definície – popisuje skôr stav vznikajúci v dôsledku rizika, prípadne ohrozenia.
5. **Návrh opatrení:**

Používať v praxi krízového riadenia, prípadne uviesť vo vhodnej právnej norme.

1. **Názov: Núdza**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku : State of Emergency**
3. **Definícia pojmu:**

Núdza je taká situácia na území celého štátu alebo niektorého regiónu, pri ktorej sú ohrozené životy alebo zdravie ľudí, majetok, životné prostredie, vnútorná bezpečnosť a poriadok a ďalšie hodnoty spoločnosti, ktoré sú výsledkom negatívneho pôsobenia následkov mimoriadnych udalostí. Prejavuje sa ako jav, ktorý si vyžaduje poskytovanie cudzej pomoci a zabezpečenie základných životných potrieb štátom.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
 - v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov ako *stav núdze*, § 3, ods. 5.
5. **Návrh opatrení:**
 - doplniť jeho definíciu v zákone NR SR č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme (hovorí sa v ňom iba o tiesni),
 - spresniť znenie definície v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

- 1. Názov: Núdzový stav**
- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: State of Emergency**
- 3. Definícia pojmu:**

Núdzový stav je súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas podľa závažnosti ohrozenia obmedziť základné práva a slobody a uložiť povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl ak došlo, alebo hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, životného prostredia alebo k ohrozeniu značných majetkových hodnôt v dôsledku živelných pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie. Vyhlásuje ho vláda SR a vzťahuje sa len na postihnuté alebo bezprostredne ohrozené územie.

- 4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Núdzový stav je rozsiahle charakterizovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, s dôrazom na spôsob jeho vyhlasovania, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a uložených povinnostiach, povinnosti ozbrojených síl a čas trvania.

V zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách SR sa vymedzuje v § 4, ods. 2 poslanie a povinnosť ozbrojených síl podieľať sa na plnení úloh núdzového stavu a v ods. 4. písm. c) sa uvádza, že ozbrojené sily možno použiť na odstraňovanie následkov núdzového stavu.

- 5. Návrh opatrení:**

- zväziť možnosť vymedzenia pojmu, jeho podstaty v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v čl. 1 alebo v úvode čl. 5, prípadne v iných nadväzujúcich právnych normách.
- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v čl. 5 na začiatok vložiť nový odstavec, alebo zaradiť na začiatok text, v ktorom by sa konštatovalo, že s vyhlásením núdzového stavu je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, upresniť úlohy ozbrojených síl s odkazom na opatrenia uvedené v iných právnych normách.
- v zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách § 4, ods. 4, písm. c) upraviť formuláciu možnosti použitia ozbrojených síl na „riešenie krízových situácií, ktoré si vyžiadali vyhlásenie výnimočného alebo núdzového stavu a na riešenie mimoriadnych udalostí.“

- 1. Názov: Núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov**

- 2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Emergency Supplies of Crude Oil and Oil Products**

- 3. Definícia pojmu: Núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov** sú ropa, ropné polotovary a ropné výrobky vytvárané a spravované ako štátne hmotné rezervy, určené na riešenie stavu ropnej núdze.

- 4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 170/2001 Z.z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze

- 5. Návrh opatrení: Žiadne.**

1. **Názov: Objekt osobitnej dôležitosti**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Key assets**
3. **Definícia pojmu:**

Objekt osobitnej dôležitosti je strategický objekt kritickej infraštruktúry, stanovený vládou Slovenskej republiky na návrh určených orgánov štátnej správy, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy a iných právnických osôb, ktorého poškodenie alebo zničenie by ohrozilo bezpečnosť štátu a životne dôležité záujmy Slovenskej republiky a ktorý podlieha vládou SR schválenému spôsobu ochrany a obrany.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem objekt osobitnej dôležitosti sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky,
- v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vo vyhláske MO SR č. 353/2004 Z.z. o kritériách na zaraďovanie objektov obrannej infraštruktúry.

5. **Návrh opatrení:**

V zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky v § 27 Objekty osobitnej dôležitosti a ďalšie dôležité objekty, čl. 1 zmeniť definíciu *objektu osobitnej dôležitosti*.

1. **Názov: Obrana**

2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Defence**

3. **Definícia pojmu:**

Obrana je súborom činností, opatrení a mechanizmov, síl a prostriedkov na odvrátenie útoku na systém, zabránenie negatívnym vonkajším alebo vnútorným vplyvom ohrozujúcim jeho existenciu, stabilitu a fungovanie.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem obrana sa používa v zmysle prijímania konkrétnych opatrení pri napadnutí v rôznych oblastiach. Napríklad v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl. 1, ods. 2 sa uvádza, že základnou úlohou verejnej moci v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu je vykonávať všetky opatrenia na obranu štátu.

V zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane SR sa v § 2 komplexne definuje obrana štátu a v § 3 sa stanovujú opatrenia v príprave na obranu štátu.

5. **Návrh opatrení:**

Predkladaný pojem používať ako všeobecné charakterizovanie aktívnej ochrany voči vonkajšiemu ohrozeniu v krízovom riadení.

1. **Názov: Obrana štátu**

2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: State Defence**

3. **Definícia pojmu:**

Obrana štátu je súborom činností, opatrení a mechanizmov, prostredníctvom ktorých štát vytvára predpoklady na zachovanie mieru a bezpečnosti, zvrchovanosti a územnej celistvosti a na zabezpečenie nedotknuteľnosti hraníc a splnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a ďalších medzinárodných zmlúv.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

- v Ústave SR v čl. 25, ods. 1 sa uvádza, že obrana SR je povinnosťou a vecou cti občanov,

- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, čl.1 ods. 2 sa uvádza, že základnou úlohou verejnej moci, je okrem iného vykonávať všetky potrebné opatrenia na obranu štátu a zachovanie jeho bezpečnosti,
- v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane sa v § 2 komplexne definuje obrana štátu, systém obrany štátu a v § 3 sa stanovujú opatrenia v príprave na obranu štátu.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť upresnenie definície v zákone NR SR č.319/2002 Z.z. o obrane (obrana štátu nie sú len opatrenia, ale aj o mechanizmy a samotnú činnosť, do ktorej vstupujú jednotlivé prvky systému obrany štátu).

1. Názov: Obranné plánovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Defence Planning

3. Definícia pojmu:

Obranné plánovanie je súbor činností, prostredníctvom ktorých príslušné štátne orgány vytvárajú krátkodobé, strednodobé a dlhodobé plány zabezpečenia úloh obrany štátu a určujú povinnosti subjektom vyčleneným na plnenie týchto úloh.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem obranné plánovanie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Žiadne.

1. Názov: Odberné oprávnenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Odberné oprávnenia sú nákupné preukazy alebo prídelové lístky vydávané obcou jej občanom, za účelom nákupu životne dôležitých výrobkov alebo životne dôležitých tovarov počas krízových stavov, ak boli vládou Slovenskej republiky alebo krajským úradom na ich predaj vyhlásené mimoriadne regulačné opatrenia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem odberné oprávnenia sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť úpravu základného pojmu *odberné oprávnenie* v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov, § 3.

1. Názov: Ohrozenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Hazard, Jeopardy

3. Definícia pojmu:

Ohrozenie je stav systému, ktorý vzniká a trvá v dôsledku existencie a uvedomenia si potenciálneho narušenia jeho bezpečnosti. Je to aktivizované riziko, ktoré pôsobí proti záujmom subjektu a konkrétnej situácie, ktoré bezprostredne znemožňujú naplnenie jeho záujmov.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem ohrozenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 330/1996 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2 a, písmeno c – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci,
- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 4. – nebezpečenstvo vzniku mimoriadnej udalosti,
- pojem *ohrozenie* sa vyskytuje vo viacerých právnych normách, prípadne v bezpečnostnej aj obrannej stratégii, ale jeho chápanie nie je jednoznačné. Často sa prelína používanie pojmu ohrozenie s pojmom riziko a navyiac sa začal používať aj pojem výzva.

5. Návrh opatrení:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov nahradiť pôvodnú definíciu podľa návrhu,
- zjednotiť používanie pojmov *riziko*, *ohrozenie* a *výzva*.

1. Názov: Ochrana

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Protection

3. Definícia pojmu:

Ochrana je súhrn systémových opatrení, činností a prostriedkov na prevenciu a odstránenie následkov súčasných a potencionálnych vnútorných i vonkajších ohrození občanov i materiálnych a duchovných hodnôt.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

V platných právnych normách nie je tento pojem samostatne uvedený. Použitý je v i spojení s predmetom ochrany, napr. „civilná ochrana“, „ochrana obyvateľstva“, „sebaochrana“.

5. Návrh opatrení:

- definíciu zaradiť do základných právnych noriem na úseku krízového riadenia,
- pojem využívať na všeobecné vyjadrenie procesov a činností zameraných na predchádzanie škodám a stratám na úseku krízového riadenia,
- „ochranu“ chápať ako širší pojem vo vzťahu k pojmu „obrana“.

1. Názov: Ochranné stavby

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Protection Objekts, Structures

3. Definícia pojmu:

Ochranné stavby sú stále alebo dočasne budované stavby slúžiace na ukrytie a ochranu osôb, zvierat, prípadne materiálnych hodnôt pred následkami krízových situácií.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane, § 4, bez definovania,
- vo Vyhláške MV SR č. 297/1994 Z.z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO, § 6, bez definovania.

5. Návrh opatrení:

- definíciu pojmu zaradiť podľa návrhu do zákona NR SR č. 42/1994 Z.z.,
- zvážiť zaradenie definície do Vyhlášky MV SR č. 297 /1994 Z.z..

1. Názov: Ozbrojené sily

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Armed Forces

3. Definícia pojmu:

Ozbrojené sily sú špecifickým komplexom vecných a ľudských činiteľov, ktorý s použitím vojenských prostriedkov, pomocou foriem a nástrojov ozbrojeného boja

zabezpečujú bezpečnosť štátu a plnenie medzinárodných záväzkov štátu vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu.

Ozbrojené sily sú rozhodujúcim výkonným prvkom systému obrany.

Ozbrojené sily tvoria:

- a) profesionálni vojaci, vojaci prípravnej služby, vojaci povinnej služby a vojaci v zálohe povolani na výkon zdokonaľovacej služby,
- b) v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu:
 1. vojaci uvedení v písmene a),
 2. vojaci v zálohe, vojaci povinnej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený a odvedenci.

Základnými zložkami ozbrojených síl sú:

- a) pozemné sily,
- b) vzdušné sily,
- c) sily výcviku a podpory.

Organizačnú štruktúru ozbrojených síl tvoria: zväzy, zväzky, útvary, úrady a zariadenia.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Ozbrojené sily sú charakterizované v celom rade zákonov a iných právnych noriem a dokumentov, predovšetkým z hľadiska ich funkcií, pričom obsah pojmu, jeho prvky a ich vzťahy často nie sú jednoznačne vymedzené.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. sa v čl. 1. Základné ustanovenia, ods. 5 uvádza, že ozbrojené sily spolu s ozbrojenými zbormi, Hasičským a záchranným zborom a záchrannými službami sú povinné plniť úlohy pri zachovaní mieru a bezpečnosti štátu (nie je vymedzená v kontexte s predchádzajúcimi pojmami podstata, definícia ozbrojených síl).

Tamtiež v ods. 6 sa uvádza, kto tvorí ozbrojené sily (v texte sa spája do jednej klasifikácie delenie podľa personálneho zloženia v bode a) a b) a delenie podľa organizačnej štruktúry v bode c)).

V zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách SR je problematika riešená komplexne, aj tu však sú síce vymedzené okrem iného úlohy ozbrojených síl, ale nie ich podstata či definícia, vid . § 2.

V doktríne ozbrojených síl SR sú ozbrojené sily vymedzené z hľadiska ich funkcie a úloh, ale nie sú definované z hľadiska podstaty.

5. Návrh opatrení:

Jednoznačne vymedziť a upraviť vo všetkých uvádzaných zákonoch definíciu podstaty ozbrojených síl a následne ich zloženie a štruktúru (možné riešenie vid' . definícia).

V zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách § 4 ods. 4 písm. c) jednoznačne vymedziť a oddeliť riešenie krízových situácií, ktoré si ako príčiny vyžiadali vyhlásenie výnimočného alebo núdzového stavu od odstraňovania následkov výnimočného alebo núdzového stavu, ktoré vznikli druhotne, v súvislosti s ich vyhlásením.

1. Názov: Ozbrojené zbory

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Armed Corps

3. Definícia pojmu:

Ozbrojené zbory ako inštitúcie verejnej správy sú špecifickými komplexmi vecných a ľudských činiteľov, ktoré s použitím prevencie, represie a v špecifických prípadoch ozbrojeného násillia diferencovane, v rozsahu vymedzenom zákonom, plnia úlohy vo veciach vnútornej bezpečnosti, boja proti zločinnosti a úlohy, ktoré pre ne vyplývajú z medzinárodných záväzkov SR.

Ozbrojené zbory tvoria:

- a, ozbrojené bezpečnostné zbory:

- Policajný zbor SR,
 - Železničná polícia SR,
- b, ozbrojené zbory:
- Zbor väzenskej a justičnej stráže,
 - Zbor colnej správy.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu sa uvádza, že ozbrojené zbory, spolu s inými sú povinné plniť úlohy pri zachovaní mieru a bezpečnosti štátu,
- v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane SR § 3 je uvedené, že prípravou na obranu štátu je aj príprava ozbrojených zborov,
- v zákone NR SR č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore SR sa v § 1 tento charakterizuje ako ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy vyplývajúce z medzinárodných záväzkov SR,
- v zákone NR SR č. 513/2002 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR. č. 57/1998 Z.z. o Železničnej polícii v znení neskorších predpisov sa v § 1 železničná polícia charakterizuje ako ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý zabezpečuje obranu železničnej dopravy, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku v obvode železničných dráh a ďalšie úlohy,
- v zákone NR SR č. 4/2000 Z.z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže sa v § 1 tento charakterizuje ako ozbrojený zbor, ktorý plní úlohy na úseku výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody, ochrany a stráženia objektov zboru a ochrany poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch.
- v zákone NR SR č. 240/2001 Z.z. o orgánoch štátnej správy v colníctve sa v § 2 ods. 3 konštatuje, že colníci tvoria ozbrojený zbor (ďalej len "zbor colnej správy") a plnia úlohy podľa tohto zákona.
- v zákone NR SR č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, SIS, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície sa v § 1 ods.3 konštatuje, že ak to nie je ustanovené inak, tento zákon sa vzťahuje na právne vzťahy príslušníkov informačnej služby a príslušníkov bezpečnostného úradu pri výkone štátnej služby s tým, že tam, kde sa uvádza policajt rozumie sa tým aj príslušník informačnej služby a príslušník bezpečnostného úradu.

5 Návrh opatrení:

Jednoznačne vymedziť v uvádzaných zákonoch podstatu ozbrojených zborov v intenciách uvedenej definície.

Zvážiť zaradenie príslušníkov SIS a NBÚ medzi ozbrojené zbory a jednoznačne to definovať v príslušných zákonoch. V súčasných zákonoch NR SR č. 46/1993 Z.z. o SIS a č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov tomu tak nie je, upravuje sa iba nosenie zbraní a ich použitie príslušníkmi SIS a NBÚ. NBÚ dokonca ani nie je v uvedenom zákone definovaný ako štátny orgán so špecifickými úlohami v súlade so zákonom.

1. Názov: Pohotovostné zásoby

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Emergency Supplies

3. Definícia pojmu:

Pohotovostné zásoby sú zásoby vybraných druhov tovarov, určené na použitie v období krízovej situácie a na humanitárnu pomoc, vytvárané ako osobitná kategória štátnych hmotných rezerv.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem pohotovostné zásoby sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 82/1994 Z.z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov

5. Návrh opatrení:

V zákone NR SR č. 82/1994 Z.z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov nahradiť definovanie pojmu vyššie uvedeným znením.

1. Názov: Potravinová bezpečnosť štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Food Security

3. Definícia pojmu:

Potravinová bezpečnosť štátu je stav, v ktorom sú zabezpečené výroba, obchod, preprava a skladovanie potravín v druhoch a množstvách, ktoré zabezpečujú plynulé zásobovanie obyvateľstva.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Nevyskytuje sa v právnych normách.

5. Návrh opatrení:

Doplniť do zákona NR SR č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa základný pojem *potravinová bezpečnosť*.

1. Názov: Pracovná povinnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Civilian Duty

3. Definícia pojmu:

Pracovná povinnosť je zákonná povinnosť fyzickej osoby, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, vykonávať určené práce (napr. zotrvať v zamestnaní a vykonávať prácu aj na inom ako dohodnutom mieste alebo prácu iného druhu) alebo prijať ponúknuté pracovné miesto v rozsahu potrebnom na riešenie krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem pracovná povinnosť sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky,
- ústavný zákon č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny vojnoveho stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu,
- zákon NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- zákon NR SR č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme (uvedené ako *osobná pomoc*),
- zákon NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (uvedené ako *osobné úkony*).

5. Návrh opatrení:

Zjednotiť používanie v rôznych právnych normách.

1. Názov: Riziko

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Risk

3. Definícia pojmu:

Riziko je potenciálna možnosť narušenia bezpečnosti systému, objektu alebo procesu. Je to pravdepodobnosť vzniku krízového javu a jeho dôsledku.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem riziko sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č.330/1996 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2 a, písmeno d – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci,

- pojem *riziko* sa vyskytuje vo viacerých právnych normách, prípadne v bezpečnostnej aj obrannej stratégii, ale jeho chápanie nie je jednoznačné.

5. Návrh opatrení:

Používať vo všeobecnej praxi krízového riadenia.

1. Názov: Ropná bezpečnosť štátu

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Oil Security

3. Definícia pojmu:

Ropná bezpečnosť štátu je stav, v ktorom sú zabezpečené ťažba, výroba, obchod, preprava, skladovanie ropy, ropných polotovarov a výrobkov v stanovených druhoch, množstvách a objemoch za určené obdobie a v ktorom je zabezpečené plynulé zásobovanie týmito produktmi.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Definícia pojmu sa nevyskytuje sa v žiadnej právnej norme.

5. Návrh opatrení:

Doplniť do zákona NR SR č 170/2001 Z.z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze základný pojem *ropná bezpečnosť* (nerieši priamo problematiku ropnej bezpečnosti).

1. Názov: Sebaochrana

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Self – protection, Self – defence

3. Definícia pojmu:

Sebaochrana je činnosť zameraná na ochranu vlastnej osoby a jej najbližšieho okolia pred účinkami krízových situácií s využitím vlastných síl a prostriedkov.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR . 42/1994 Z. z o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 15.

5. Návrh opatrení:

- upraviť definíciu v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov podľa predloženého návrhu.

1. Názov: Spravodajská služba

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Intelligence Service

3. Definícia pojmu:

Spravodajská služba je osobitná činnosť špeciálnych inštitúcií štátnej správy zameraná na ochranu ústavného zriadenia, hospodárstva, vnútornej bezpečnosti a poriadku v štáte, ktorá sa uskutočňuje utajovaným spôsobom v súlade s príslušnými právnymi normami.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem *spravodajská služba* nie je definovaný právnych normách. V zákone NR SR č. 46/1993 Z.z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov sa tento pojem vyskytuje v § 2 , ods. 1, písmeno *c* – *aktivita cudzích spravodajských služieb*. Obdobné je to aj v zákone NR SR č.198/1994 Z z. o Vojenskom spravodajstve § 2, ods. 1, písmeno *b*.

5. Návrh opatrení:

V platných právnych normách doplniť navrhovanú definíciu.

1. **Názov: Subjekt hospodárskej mobilizácie**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Subject of Economic Mobilisation**
3. **Definícia pojmu:**

Subjekt hospodárskej mobilizácie je ústredný orgán štátnej správy určený vládou Slovenskej republiky, krajský a obvodný úrad, obec, Národná banka Slovenska, Slovenská televízia a Slovenský rozhlas a ďalšie podnikateľské právnické a fyzické osoby, štátne rozpočtové alebo príspevkové organizácie určené ako subjekt hospodárskej mobilizácie rozhodnutím ústredného orgánu alebo písomným príkazom vedúceho ústredného orgánu v priebehu krízovej situácie, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem subjekt hospodárskej mobilizácie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- zákon NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov,
- vyhláška MH SR č. 98/2003 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výdavkoch na hospodársku mobilizáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu,
- vyhláška MH SR č. 119/2003 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii,
- vyhláška NBÚ č. 432/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam utajovaných skutočností,

5. **Návrh opatrení:**

V zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. § 3 doplniť základný pojem subjekt hospodárskej mobilizácie.

1. **Názov: Systém obrany štátu**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: State Defence System**
3. **Definícia pojmu:**

Systém obrany štátu tvorí súhrn prvkov, opatrení štátu a vzťahov medzi nimi, prostredníctvom ktorých ministerstvá, ostatné orgány štátnej správy, súdy, prokuratúra, orgány miestnej štátnej správy, obce, vyššie územné celky, právnické a fyzické osoby vytvárajú predpoklady na zabezpečenie obrany štátu a zdroje, prostriedky a podmienky pre ozbrojené sily SR a ich spojencov pri plnení záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a z ďalších zmlúv, ktorými je SR viazaná. Je súčasťou bezpečnostného systému štátu.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

- základné vymedzenie systému obrany štátu je v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. v § 2,
- v Smernici pre obrannú politiku SR v časti 3.4.2. sa charakterizujú základné súvislosti zmien v procese reformy systému obrany SR v nadväznosti na zmeny charakteru obrany SR v súvislosti s našim členstvom v NATO a EÚ.

5. **Návrh opatrení:**

Do definície v zákone č. 319/2002 Z.z. doplniť, že je to nie len súhrn prvkov a opatrení, ale aj vzťahov medzi nimi (ak to má byť systém), a tiež, ide nie len o zabezpečenie obrany štátu, ale aj činnosti OS a ich spojencov pri plnení medzinárodných záväzkov.

1. **Názov: Štátne hmotné rezervy**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: State Material Reserves**
3. **Definícia pojmu:**

Štátne hmotné rezervy sú hmotné rezervy, mobilizačné rezervy a pohotovostné zásoby spravované štátom za účelom ochrany ekonomiky štátu, pre potreby ozbrojených síl, ozbrojených zborov a obyvateľstva na riešenie krízových situácií, vytvárané, dopĺňané, uložené a ochraňované na území Slovenskej republiky ako vybrané majetkové hodnoty

(napr. základné suroviny, materiály, stroje, výrobky, náradie, dokumentácia a nehnuteľnosti).

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem štátne hmotné rezervy sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 82/1994 Z.z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov,

5. Návrh opatrení:

V zákone NR SR č. 82/1994 Z.z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov v celom texte nahradiť pojem *mimoriadna situácia* pojmom *krízová situácia*.

1. Názov: Tieseň

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Emergency

3. Definícia pojmu:

Tieseň je prejav vonkajších a vnútorných podmienok objektívneho charakteru, ktoré sú prežívané jednotlivcom a ktoré bezprostredne ohrozujú život alebo zdravie ľudí, majetok alebo životné prostredie v dôsledku negatívneho pôsobenia následkov mimoriadnych udalostí. Prejavuje sa ako stav, ktorý si vyžaduje poskytovanie cudzej pomoci a zabezpečenie základných životných potrieb inými osobami alebo štátom.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme, § 2, čl. 2, ods. 2, písm. a. (nie je zvýraznený subjekt - objektový základ pojmu).

5. Návrh opatrení:

- doplniť vymedzenie tohto pojmu v uvedených dôvodov do zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. a zákona NR SR č. 129/2002 Z.z.. Rozlíšiť pojem „tieseň“ a „núdza“.

1. Názov: Uchovanie výrobných schopností

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Preservation of Production Capability

3. Definícia pojmu:

Uchovanie výrobných schopností je systém opatrení na udržiavanie v mieri nevyužívaných výrobných a iných nevyhnutných zariadení a kapacít v prevádzkyschopnom stave, ktoré sú potrebné na zabezpečenie výroby a náhradu spotreby a strát materiálu ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek v krízových situáciách.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem uchovanie výrobných schopností sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.

5. Návrh opatrení:

Upraviť v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov, § 3 upraviť základný pojem uchovanie výrobných schopností.

1. Názov: Ukrytie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Shelter

3. Definícia pojmu:

Ukrytie je komplex opatrení určených na ochranu osôb v ochranných stavbách pred možnými následkami krízových situácií.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 11,

- vo Vyhláške MV SR č. 297/1994 Z.z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO, § 4 ako „ukrytie obyvateľstva“, nie je však definované,
- Vyhláška MV SR č. 202/2002 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MV SR č. 297/1994 Z.z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO, § 6, ods. 1, stanovuje nový spôsob členenia ochranných stavieb CO (odolné úkryty, plynotesné úkryty, jednoduché úkryty budované svojpomocne a chránené pracoviská, ktoré slúžia civilnej ochrane).

5. Návrh opatrení:

- zväziť spresnenie definície v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- definovať pojem vo Vyhláške MV SR č. 297/1994 Z.z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO.

1. Názov: Varovanie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Warning

3. Definícia pojmu:

Varovanie je proces upozorňovania obyvateľov na nebezpečenstvo ich ohrozenia negatívnymi účinkami krízových situácií, ktorý sa uskutočňuje prostredníctvom hlásnej siete tvorenej miestnymi informačnými prostriedkami obcí, sieťou poplachových sirén, technickými zariadeniami automatického vyzrozumievania a elektronickými masmédiami.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č.42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3a, je uvedená zmienka o varovaní obyvateľstva, bez definovania pojmu.

5. Návrh opatrení:

Doplniť definíciu pojmu do zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov podľa návrhu.

1. Názov: Vecné plnenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku:

3. Definícia pojmu:

Vecné plnenie je zákonná povinnosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby, uložená obvodným alebo krajským úradom, poskytnúť vecný prostriedok nevyhnutný na riešenie krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Pojem vecné plnenie sa vyskytuje v týchto právnych normách:

- v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov (právo KÚ),
- v zákone NR SR č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme,
- v zákone č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (právo OÚ).

5. Návrh opatrení:

Pojem vecné plnenie sa používa vo viacerých právnych normách (vrátane vecného plnenia v stavebnom zákone a pod.), ale jeho základná definícia nie je nikde uvedená.

Doplniť v zákone NR SR č. 319/2002 Z. z. pojem *vecné plnenie*.

1. **Názov: Vecný prostriedok**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Designated Asset**
3. **Definícia pojmu:**

Vecný prostriedok je nehnuteľný alebo hnuťelný majetok vrátane technológií, energií, vody a dokumentácie vo vlastníctve právnickej osoby alebo fyzickej osoby nevyhnutný pre život ľudí a na riešenia krízovej situácie.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem vecné prostriedky sa vyskytuje v týchto právnych normách:

 - v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky,
 - v zákone NR SR č. 387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu,
 - v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení nesk. predpisov,
 - v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civ. ochrane obyvateľstva v znení nesk. predpisov.
5. **Návrh opatrení:**

V zákone NR SR č. 319/2002 Z.z. o obrane Slovenskej republiky v § 21 Povinnosť poskytnúť vecné prostriedky, čl. 1 upraviť definíciu pojmu *vecný prostriedok*.

1. **Názov: Verejný poriadok**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Public Order**
3. **Definícia pojmu:**

Verejný poriadok je taká úroveň spoločenských vzťahov vznikajúcich a prejavujúcich sa pri správaní ľudí prevažne na verejnosti, regulovaných sociálnymi normami, ktoré sú podľa charakteru miesta, času a verejnej mienky nevyhnutnou podmienkou pre fungovanie verejnej správy, činnosť právnických a podnikajúcich fyzických osôb, pre život občanov v súlade so zásadami stanovenými právnym poriadkom, ale aj s názormi spoločnosti na správanie ľudí.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem verejný poriadok je uvedený v zákone NR SR č.369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, v Občianskom zákonníku a v zákone NR SR č.117/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov.
5. **Návrh opatrení:**

Používať v praxi krízového riadenia.

1. **Názov: Vnútoraná bezpečnosť štátu**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Internal Security of the State**
3. **Definícia pojmu:**

Vnútoraná bezpečnosť štátu je stav, v ktorom sú na minimálnu mieru eliminované ohrozenia štátu a jeho záujmov z vnútra a štát má vytvorené dostatočné právne prostredie, inštitúcie, zdroje, sily a prostriedky, mechanizmy na riešenie možných krízových situácií. Je to tiež spoločnosťou akceptovaná úroveň demokracie, ekonomickej prosperity, ochrany občanov a uplatňovania právnych noriem, ktoré zabezpečuje štát ako jednu zo svojich základných funkcií.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem vnútoraná bezpečnosť nie je definovaná v žiadnej právnej norme, len v koncepcii Vnútornej bezpečnosti schválenej vládou SR.
5. **Návrh opatrení:**

Doplniť do príslušných právnych noriem na úseku krízového riadenia a konkrétne i ozbrojených bezpečnostných zborov (ústavný zákon č. 227/2002 Z.z., zákon NR SR č.171/1993 Z.z.).

1. **Názov pojmu: Vojna**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: War**
3. **Definícia pojmu:**

Vojna je stav spoločnosti, ktorý je charakteristický bezprostrednou hrozbou použitia alebo použitím ozbrojenej sily ako násilného prostriedku dosahovania politických cieľov rozhodujúcich politických subjektov.

Vypovedanie vojny je aktom medzinárodného práva. Vypovedáva ho prezident na základe rozhodnutia NR SR a vzťahuje sa na celé územie SR. Podmienkou je, že SR je napadnutá cudzou mocou, ktorá jej vypovedala vojnu, alebo ktorá bez vypovedania vojny narušila jej bezpečnosť, alebo za podmienky, že vypovedaním vojny plní záväzky vyplývajúce z členstva v organizácii vzájomnej kolektívnej bezpečnosti, alebo z medzinárodnej zmluvy o spoločnej obrane proti napadnutiu.

S vyhlásením vojny je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Tento pojem sa vyskytuje v základných právnych normách pomerne často, ale chýba jeho všeobecná definícia:

- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu sa v Základných ustanoveniach píše o možnosti vypovedať vojnu a o úlohe verejnej moci v čase vojny ale sám pojem sa bližšie nedefinuje. V čl. 2 je *vojna* dokonca v názve, ale bez definície podstaty pojmu sa stanovujú podmienky jej vypovedania a opatrenia v oblasti obmedzenia základných práv a slobôd a ukladania povinností, upresňujú sa povinnosti vo vzťahu k ozbrojeným silám. Čas *vojny* je obmedzený v odst. 5. dňom uzavretia mieru.
- v zákone NR SR č. 319/2002 Z.z o obrane SR sa v § 2 ods. 4 sa uvádza, že na zabezpečenie riadenia v čase vojny a vojnového stavu vytvárajú miesta riadenia,
- v Bezpečnostnej stratégii SR v časti III. Bezpečnostné výzvy, riziká a ohrozenia SR sa píše o znížení pravdepodobnosti globálnej vojny, pričom sa nevyklučuje možnosť vzniku rozsiahleho ozbrojeného konfliktu,
- v Doktríne ozbrojených síl SR sa v časti 2. Vojnový konflikt, úrovne vojny vymedzuje päť charakteristík vojny (väčšina tvorí podstatu vojny: - spätosť s politikou, - forma organizovaného násillia, - spoločenský charakter vojny, ale niektoré: - neistota vo vojne, - úloha vedenia vojny, patria skôr medzi znaky vojny. Samotné určenie a usporiadanie znakov vojny v Doktríne.. je značne nevyvážené a ich klasifikácia nevyvážená a neusporiadaná.)

5. **Návrh opatrení:**

- zvážiť možnosť vymedzenia pojmu, jeho podstaty (vid' prvý odstavec navrhovanej definície) v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. v čl. 1. Základné ustanovenia, alebo v úvode čl. 2 prípadne i v iných nadväzujúcich právnych normách.
- v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. v čl. 2 za ods. 2 vložiť nový odstavec, alebo zaradiť na začiatok ods. 3 text, v ktorom by sa konštatovalo, že s vyhlásením vojny je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, upresniť úlohy ozbrojených síl s odkazom na iné právne normy (vid' definícia).

1. **Názov: Vojnový stav**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: State of Ware**
3. **Definícia pojmu:**

Vojnový stav je súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl v situácii keď bezprostredne hrozí vypovedanie vojny alebo bezprostredne hrozí napadnutie cudzou mocou bez vypovedania vojny.

Vyhlasuje ho prezident na základe rozhodnutia NR SR a vzťahuje sa na celom území SR.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
Vojnový stav je rozsiahle charakterizovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, s dôrazom na spôsob jeho vyhlasovania, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a uložených povinnostiach, povinnosti ozbrojených síl a čase trvania.
5. **Návrh opatrení:**
Zvážiť možnosť vymedzenia pojmu, jeho podstaty v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. v čl. 1 alebo v úvode čl. 3, prípadne v iných nadväzujúcich právnych normách.
V ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z., v čl. 3 za ods. 2 vložiť nový odstavec, alebo zaradiť na začiatok ods. 3 text, v ktorom by sa konštatovalo, že s vyhlásením vojnového stavu je späť súbor opatrení štátu, ktorými možno na celom území štátu riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, upresniť úlohy ozbrojených síl, s odkazom na opatrenia uvedené v iných právnych normách (viď definícia).

1. **Názov: Vonkajšia bezpečnosť štátu**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: External Security of the State**
3. **Definícia pojmu:**

Vonkajšia bezpečnosť štátu je stav, v ktorom sú na minimálnu mieru eliminované vojenské, ekonomické a ďalšie špecifické ohrozenia štátu a jeho záujmov z vonku a štát má vytvorené dostatočné mechanizmy na ich eliminovanie. Je to tiež súhrn medzinárodnopolitických, ekonomických a vojenských vzťahov štátu s okolitými štátmi a koalíciami, prostredníctvom ktorých presadzuje svoje štátne záujmy.

4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
Pojem vonkajšia bezpečnosť štátu nie je definovaná v žiadnej platnej právnej norme.
5. **Návrh opatrení:**
Doplniť do príslušných právnych noriem na úseku krízového riadenia (ústavný zákon č. 227/2002 Z.z., zákon NR SR. č.319/2002 Z.z.).

1. **Názov: Výnimočný stav**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: State of Exception**
3. **Definícia pojmu:**

Výnimočný stav je súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedzovať základné práva a slobody a ukladať povinnosti, upresniť povinnosti a úlohy ozbrojených síl na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území ak dôjde k hromadnému násilnému protiprávnemu konaniu, ktoré svojím rozsahom alebo následkami podstatne ohrozuje

alebo narušuje bezpečnosť štátu, ak ho nemožno odvrátiť činnosťou orgánov verejnej moci a ak je znemožnené účinné použitie zákonných prostriedkov.

Vyhlasuje ho prezident na návrh vlády SR a vzťahuje sa len na postihnuté alebo bezprostredne ohrozené územie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Výnimočný stav je rozsiahlo charakterizovaný v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, s dôrazom na spôsob jeho vyhlásenia, na rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a uložené povinnosti, povinnosti ozbrojených síl a čas trvania.

V zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách SR sa vymedzuje v § 4, ods. 2 poslanie a povinnosť ozbrojených síl podieľať sa na plnení úloh v čase výnimočného stavu a v ods. 4. písm. c) sa uvádza, že ozbrojené sily možno použiť na odstraňovanie následkov výnimočného stavu.

5. Návrh opatrení:

Zvážiť možnosť vymedzenia pojmu, jeho podstaty v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z., v čl. 1 alebo v úvode čl. 4, prípadne v iných nadväzujúcich právnych normách.

V ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. v čl. 4 na začiatok vložiť nový odstavec, alebo zaradiť na začiatok text, v ktorom by sa konštatovalo, že s vyhlásením výnimočného stavu je spätý súbor opatrení štátu, ktorými možno na postihnutom alebo bezprostredne ohrozenom území riadiť, obmedzovať a prispôbovať činnosť štátnych a samosprávnych orgánov a inštitúcií, hospodárskych subjektov a spoločenských organizácií, upresniť úlohy ozbrojených síl, s odkazom na opatrenia uvedené v iných právnych normách.

V tom istom odstavci zvážiť vymenovávanie jednotlivých protiprávných konaní podmieňujúcich vyhlásenie výnimočného stavu, s rizikom opomenutia niektorých a nahradenie spojením „ohrozuje alebo narušuje bezpečnosť štátu“(vid' definícia.) Zároveň vypustiť spojenie „verejný poriadok“, ten je obsiahnutý v pojme „bezpečnosť štátu“.

V zákone NR SR č. 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách § 4, ods. 4, písm. c) upraviť formuláciu možnosti použitia ozbrojených síl na „riešenie krízových situácií, ktoré si vyžiadali vyhlásenie výnimočného alebo núdzového stavu a na riešenie mimoriadnych udalostí.“

1. Názov: Vypovedanie vojny

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Declare War, Declaring of War

3. Definícia pojmu:

Vypovedanie vojny je aktom medzinárodného práva, ktorým sa protivníkovi oficiálne oznámi začatie vojenských operácií voči nemu. Dňom vypovedania vojny nastáva medzi bojujúcimi stranami vojnový stav, v ktorom sa uplatňujú pravidlá a normy vojnového práva a ktorý má za následok podstatné zmeny v právnej úprave medzinárodných vzťahov medzi bojujúcimi stranami.

Začatie vojny bez jej predchádzajúceho vypovedania je vážnym porušením medzinárodného vojnového práva. Vypovedanie vojny je legálne vtedy, keď je vojna uplatnením práva na individuálnu alebo kolektívnu sebaobranu v ozbrojenom konflikte a v prípade donucovacej akcie nariadenej Radou bezpečnosti OSN.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Tento pojem je použitý predovšetkým v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, kde sa definuje za akých podmienok prezident SR na základe rozhodnutia NR SR vypovie vojnu:

- problematickým je čl. 2, ods. 2, kde sa konštatuje, že „vypovedanie vojny sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky“. Logicky správnejšie by bolo v tomto prípade

použiť spojenie „vyhlásenie vojny“, pretože ide o spôsob vzniku vojny ako stavu na území štátu a nie vo vzťahu k inému štátu,

- problematika je z hľadiska medzinárodného vojnového práva kodifikovaná v haagskom Dohovore o začiatku nepriateľstva z r. 1907,
- legálnosť vypovedania vojny je vymedzená v čl. 42 a 51 Charty OSN.

5. Návrh opatrení:

- zvážiť možnosť vymedzenia pojmu v ústavnom zákone č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, v čl. 1 prípadne v úvode čl. 2 (viď prvá časť definície),
- v čl. 2 ods. 2 upraviť formuláciu na „vyhlásenie vojny“,
- odporučiť používať vo všetkých právnych predpisoch uvedený pojem v zmysle definície.

1. Názov: Vyrozumenie

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Notification, Public Informations

3. Definícia pojmu:

Vyrozumenie je proces upovedomenia prvkov riadenia i príslušných výkonných zložiek Bezpečnostného systému SR o vzniku krízovej situácie a ich aktivovanie na plnení úloh, prostredníctvom telekomunikačných a rádiokomunikačných prostriedkov.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- samostatne sa nevyskytuje v žiadnom základnom právnom dokumente na úseku krízového riadenia.

5. Návrh opatrení:

Zaradiť do zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov v nadväznosti na pojem *varovanie*.

1. Názov: Výzva

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Challenge

3. Definícia pojmu:

Výzva je časovo a vecne identifikovateľný podnet, na riešenie ktorého je nevyhnutné prijať konkrétne opatrenia. Označuje také skutočnosti, ktoré aktuálne aktivizujú spoločenské subjekty na činnosť, na prijímanie opatrení zameraných na využitie príležitostí a eliminovanie ohrození. V bezpečnostnej politike štátu „výzva“ spravidla prezentuje existenciu aktuálnych príležitostí alebo bezpečnostných rizík a ohrození, ktoré majú nadnárodný až globálny charakter, dynamický vývoj a ktoré vyžadujú sformulovanie nových cieľov a úloh štátu a prijímanie zodpovedajúcich opatrení.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Tento pojem sa vyskytuje len v niektorých bezpečnostných strategických dokumentoch.

5. Návrh opatrení:

Využívať v medzinárodných dokumentoch a všeobecne v praxi krízového riadenia.

1. Názov: Záložné miesto riadenia

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Reserve Point of Management, Reserve Headquarters of Management

3. Definícia pojmu:

Záložné miesto riadenia je náhradné pracovisko krízového riadenia vybavené nevyhnutnými technickými prostriedkami vybudované pre predurčené orgány štátnej správy na riešenie krízových situácií. Preberá úlohy krízového riadenia v prípade vyradenia alebo podstatného obmedzenia činnosti hlavného miesta riadenia.

4. Výskyt pojmu v hlavných právnych normách:

- definíciu používať iba pri všeobecnom vymedzovaní pracoviska tohto typu.

5. Návrh opatrení:

- využívať v praxi krízového riadenia.

1. Názov: Zariadenia CO

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Appliance of Civil Protection

3. Definícia pojmu:

Zariadenia CO sú ochranné a ďalšie stavby alebo ich časti a technologické zariadenia, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany. Zahŕňajú riadiace pracoviská CO, ochranné stavby všetkých kategórií a typov a chránené pracoviská CO, objekty skladovania materiálu CO, prostriedky varovania a vyrozumienia, komunikačné prostriedky a ďalšie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 4.

5. Návrh opatrení:

- spresniť vymedzenie pojmu v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z.,
- doplniť definíciu do Vyhlášky MV SR č. 297/1994 Z.z..

1. Názov: Zásah

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Action, Intervention, Response

3. Definícia pojmu:

Zásah je komplex nevyhnutných opatrení a činností uskutočňovaných výkonnými zložkami záchranného systému pri poskytovaní pomoci osobám v tiesni, postihnutým negatívnymi dôsledkami krízovej situácie.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

- v zákone NR SR č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme, § 2, ods. 2, písm. b.
- v zákone NR SR č. 314/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov sú podrobne uvedené všetky sily a prostriedky zúčastnené na zásahu (hlavne HaZZ SR) a všetky príčiny zásahu.

5. Návrh opatrení:

- uvedenú definíciu používať pri všeobecnom vymedzovaní pojmu zásah. V praxi hasičského a záchranného zboru je možné ponechať širšie vymedzenie pojmu,
- zapracovať drobné úpravy pri vymedzení pojmu v zákone NR SR č. 129/2002 Z.z. o IZS,
- zväziť definovanie pojmu taktiež v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

1. Názov: Zraniteľnosť

2. Ekvivalent v anglickom jazyku: Vulnerability

3. Definícia pojmu:

Zraniteľnosť je komplexná vlastnosť, odrážajúca slabé miesta systému, jeho zníženú odolnosť voči možnému narušeniu jeho funkcie, poškodeniu alebo zničeniu. Vyjadruje mieru poškodenia systému v prípade vzniku nebezpečného javu.

4. Výskyt pojmu v platných právnych normách:

Tento pojem sa nevyskytuje v platných právnych normách.

5. Návrh opatrení:

Používať vo všeobecnej praxi krízového riadenia.

1. **Názov: Živelná pohroma**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Natural Disaster**
3. **Definícia pojmu:**

Živelná pohroma je mimoriadna udalosť vyvolaná ničivými prírodnými silami, v dôsledku ktorej sa uvoľňujú kumulované energie a hmoty, prípadne pôsobením nebezpečných látok, alebo iných ničivých faktorov majúcich negatívny vplyv na človeka, zvieratá, materiálne hodnoty a životné prostredie.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**
 - v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, § 3, ods. 2, písm. a.
5. **Návrh opatrení:**
 - upraviť definíciu v zákone NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov podľa návrhu.

1. **Názov: Životne dôležité výrobky a tovary**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku: Vital Products, Vital Goods**
3. **Definícia pojmu:**

Životne dôležité výrobky alebo **životne dôležité tovary** sú výrobky alebo tovary, stanovené rozhodnutím vlády Slovenskej republiky alebo krajského úradu, určené v minimálnych množstvách na prežitie stanovených kategórií osôb počas krízovej situácie a predávané občanom na odberné oprávnenia, ak boli na ich predaj vyhlásené mimoriadne regulačné opatrenia (napr. pitná voda, múka, tuky, mlieko, mäso, vajcia, cukor, zemiaky, ryža, soľ a ďalšie).
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Pojem životne dôležité výrobky a tovary sa vyskytuje v týchto právnych normách:

 - v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov.
5. **Návrh opatrení:**

Zvážiť úpravu v zákone NR SR č. 414/2002 Z.z. o hospodárskej mobilizácii v znení neskorších predpisov, § 3 upraviť základný pojem životne dôležité výrobky a tovary.

1. **Názov: Životne dôležité zdroje**
2. **Ekvivalent v anglickom jazyku:**
3. **Definícia pojmu:**

Životne dôležité zdroje sú ľudské, prírodné, materiálne, technické, technologické a iné zdroje, výrobky a produkty nevyhnutné na zabezpečenie života obyvateľov, fungovanie ekonomiky a orgánov verejnej správy štátu.
4. **Výskyt pojmu v platných právnych normách:**

Tento pojem sa nevyskytuje v platných právnych normách.
5. **Návrh opatrení:**

Používať v praxi krízového riadenia.

Použitá literatúra:

- [1] Bezpečnostná stratégia EÚ, EK Brusel, Belgicko, 2003
- [2] Gozora V.: Krízový manažment, SPU v Nitre, 2000, ISBN 80-7137-802-X
- [3] Hlavňová, A.: Intercultural communication. In: ESP Spectrum. No.27, pp.10-14, British
- [4] Pinka, B.: Vnútorná bezpečnosť a verejný poriadok v európskom práve, Linde Praha, a.s., 2003
- [5] Pinka, B.: EÚ – vnútorná a vonkajšia bezpečnosť a ochrana základných práv, Linde Praha, a.s., 2002, ISBN 80-7201-383-1
- [6] Sinaj, J.: Rizika technických zariadení, STU, Košice, 1997
- [7] Šimák L.: Krízový manažment vo verejnej správe, FŠI ŽU v Žiline, 2001, ISBN 80-88829-13-5
- [8] Štětina J. a kol.: Medicína katastrof a hromadných nešťastí, Grada Publishing s.r.o., Praha, 2000
- [9] Štefánik J., Laššak V.: Strategický manažment, VŠDS, Žilina, 1994
- [10] Všeobecná príručka krízového managementu, VŠE/IKM, Praha, 1998
- [11] Výboh A., Bulík L.: K vybraným problémom vojenskej vedy a stratégie, in: Vojenské obzory č.2/94, MO SR Bratislava, 1994
- [12] Ústava Slovenskej republiky z 1.septembra 1992, zákon SNR č.460/1992 Zb. v znení ďalšieho zákona
- [13] Washingtonský summit NATO, Česká atlantická komise, Ústav mezinárodních vzťahů, Praha, 1999,
- [14] Zborníky z vedeckých konferencií „Riešenie krízových situácií v špecifickom prostredí“, FŠI ŽU, Žilina, 1996 až 2006
- [15] Platné právne predpisy na úseku krízového riadenia

prof. Ing. Ladislav Šimák, PhD. a kolektív

TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK KRÍZOVÉHO RIADENIA

Schválené uznesením Vlády SR č. 523 zo dňa 6. 7. 2005
Aktualizované vydanie 2006

Zverejnené na <http://fsi.utc.sk/kkm/>

ISBN 80-88829-75-5